

Chambre des Représentants de Belgique

SESSION ORDINAIRE 1988-1989

16 FEVRIER 1989

Articles 90 et 134 de la Constitution

RAPPORT

FAIT AU NOM DE
LA 1ère COMMISSION SPECIALE (1)

PAR
MM. DEFRAIGNE ET DERYCKE

MESDAMES, MESSIEURS,

1. Par lettre du 7 juillet 1988, le procureur général près la Cour d'appel de Bruxelles a transmis au président de la Chambre des représentants un certain nombre de pièces dont il pourrait ressortir que M. P. Vanden Boeynants, en sa qualité de Ministre de la Défense nationale (21 janvier 1972 - 15 octobre 1979), a touché certaines sommes de la Société ASCO, adjudicataire de trois marchés importants.

M. Sik, ancien membre du personnel du groupe ASCO, a dénoncé ces faits auprès du procureur général près la Cour de cassation et auprès du Comité supérieur de contrôle.

Etant donné que les faits (corruption et faux en écritures publiques) se seraient produits pendant le mandat ministériel et qu'ils pourraient présenter un rapport avec l'exercice de ce mandat, le dossier a été soumis à la Chambre en vue de l'application éventuelle de l'article 90 de la Constitution.

(1) Composition de la Commission :
Président : M. Nothomb.

C.V.P. MM. Bourgeois, Hermans, Uyttendaele.
P.S. M. Eerdeken, Mme Onkelinx.
S.P. M. Derycke, Mme Duroi-Vanhelmont.
P.V.V. M. Kempinaire.
P.R.L. M. Defraigne.
P.S.C. M. J. Michel.
V.U. M. Coveliers.

Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers

GEWONE ZITTING 1988-1989

16 FEBRUARI 1989

Artikelen 90 en 134 van de Grondwet

VERSLAG

NAMENS DE 1ste BIJZONDERE
COMMISSIE (1)

UITGEBRACHT DOOR
DE HEREN DEFRAIGNE EN DERYCKE

DAMES EN HEREN,

1. Bij brief van 7 juli 1988 heeft de procureur-generaal bij het Hof van beroep te Brussel aan de voorzitter van de Kamer van Volksvertegenwoordigers een aantal stukken overgezonden, waaruit zou kunnen blijken dat de heer P. Vanden Boeynants, als Minister van Landsverdediging (21 januari 1972 - 15 oktober 1979), bepaalde sommen ontvangen heeft van de maatschappij ASCO voor de toewijzing van drie belangrijke opdrachten.

De heer Sik, gewezen personeelslid van de ASCO-groep, heeft deze feiten aangeklaagd bij de procureur-generaal bij het Hof van Cassatie en bij het Hoog Comité van Toezicht.

Aangezien de feiten (omkoping, valsheid in openbare geschriften) zich zouden voorgedaan hebben tijdens de ministeriële ambtsperiode en verband zouden kunnen houden met de uitoefening van voormeld ambt, werd het dossier aan de Kamer voorgelegd met het oog op een eventuele toepassing van artikel 90 van de Grondwet.

(1) Samenstelling van de Commissie :
Voorzitter : de heer Nothomb.

C.V.P. HH. Bourgeois, Hermans, Uyttendaele.
P.S. H. Eerdeken, Mevr. Onkelinx.
S.P. H. Derycke, Mevr. Duroi-Vanhelmont.
P.V.V. H. Kempinaire.
P.R.L. H. Defraigne.
P.S.C. H. J. Michel.
V.U. H. Coveliers.

2. La Chambre, réunie en séance plénière le 13 octobre 1988, a constitué une Commission spéciale, selon la règle de la représentation proportionnelle, composée de onze membres, qu'elle a chargée d'instruire le dossier et de lui faire un rapport.

Conformément à l'article 14.2 du Règlement et à la tradition, la Chambre, réunie en séance plénière le 26 octobre 1988, a décidé que le président de la Chambre présiderait la Commission, sans voix délibérative.

3. Lors de la première réunion, le 3 novembre 1988, M. Defraigne a été désigné comme rapporteur et il a été décidé que chaque membre pourrait obtenir une copie du dossier (composé notamment de procès-verbaux du Comité supérieur de contrôle).

4. Le 3 novembre 1988, le rapporteur a établi à l'intention de la Commission une note introductive présentant l'état du dossier et formulant des propositions concernant la procédure.

5. Au cours de la réunion du 10 novembre 1988, M. Derycke a été désigné comme second rapporteur. Après avoir consacré un examen approfondi à la note introductive du rapporteur, la Commission a jugé que la Chambre était habilitée à connaître du dossier en vertu de l'article 90 de la Constitution. La Commission a en outre jugé opportun d'entendre les principaux intéressés en vue de pouvoir se prononcer sur le fondement des accusations, la qualification des infractions éventuelles, la prescription et l'opportunité d'un renvoi devant la Cour de cassation.

6. Au cours de la réunion du 22 novembre 1988, le président, assisté des rapporteurs et en présence des autres membres de la Commission, a procédé à l'audition de MM. L. Sik, ancien membre du personnel du groupe ASCO, et R. Boas, administrateur délégué des sociétés ASCO et BMF. Les autres membres de la Commission ont fait poser leurs questions par le président au cours des auditions. MM. Sik et Boas ont prêté serment en tant que témoins.

M. R. Boas a remis une série de documents à la Commission à l'issue de l'audition.

7. Au cours de la réunion du 2 décembre 1988, le président, assisté des rapporteurs et en présence des autres membres de la Commission, a procédé de la même manière à l'audition de M. P. Vanden Boeynants, ancien Ministre.

8. Le 22 décembre 1988, la Commission a estimé souhaitable d'obtenir de la part des services compétents du Ministère de la Défense nationale, des informations complémentaires concernant la chronologie de l'adjudication des marchés obtenus par M. Boas, la régularité des procédures d'adjudication et les décisions qui ont été prises en l'occurrence par M. Vanden Boeynants, en sa qualité de Ministre de la Défense nationale.

En conséquence, le président a adressé, le 23 décembre 1988, une demande écrite au général-major Barrez, invitant de manière expresse ce dernier à

2. In plenaire vergadering van 13 oktober 1988 heeft de Kamer volgens de regel van de evenredige vertegenwoordiging een bijzondere commissie van elf leden opgericht en ze ermee belast het dossier te onderzoeken en hieromtrent verslag uit te brengen.

Overeenkomstig art. 14.2 van het Reglement en de gebruiken heeft de Kamer op 26 oktober 1988 in plenaire vergadering beslist dat de voorzitter van de Kamer de Commissie zou voorzitten zonder beraadslagende stem.

3. Tijdens haar eerste vergadering, op 3 november 1988, werd de heer Defraigne als rapporteur aangesteld. Beslist werd dat elk lid een afschrift van het dossier (o.m. bestaande uit processen-verbaal van het Hoog-Comité van Toezicht) kan bekomen.

4. Op 3 november 1988 heeft de rapporteur ten behoeve van de Commissie een inleidende nota opgesteld, waarin hij verslag uitbrengt over de stand van zaken in het dossier en voorstellen formuleert over de te volgen procedure.

5. Tijdens de commissievergadering van 10 november 1988, werd de heer Derycke als tweede rapporteur aangesteld. Vervolgens heeft de Commissie de inleidende nota van de rapporteur uitvoerig besproken en geoordeeld dat de Kamer bevoegd was om, op grond van artikel 90 van de Grondwet, kennis te nemen van het dossier. De Commissie achtte het verder wenselijk om de voornaamste betrokkenen te verhoren teneinde de gegrondheid van de beschuldigingen, de kwalificatie van de eventuele misdrijven, de verjaring en de opportuniteit van een verwijzing naar het Hof van Cassatie te kunnen beoordelen.

6. Tijdens de commissievergadering van 22 november 1988 is de voorzitter, bijgestaan door de rapporteurs en in aanwezigheid van de overige commissieleden, overgegaan tot het verhoor van de heren L. Sik, gewezen personeelslid van de ASCO-groep, en R. Boas, gedelegeerd bestuurder van de firma ASCO en van de firma BMF. De andere leden van de Commissie hebben tijdens de verhoren hun vragen laten stellen door de voorzitter. De heren Sik en Boas hebben de eed als getuige afgelegd.

Bij het einde van het verhoor heeft de heer R. Boas een aantal stukken overhandigd aan de Commissie.

7. Tijdens de commissievergadering van 2 december 1988 is de voorzitter, bijgestaan door de rapporteurs en in aanwezigheid van de overige commissieleden, op dezelfde wijze, overgegaan tot het verhoor van de heer P. Vanden Boeynants, gewezen Minister.

8. Op 22 december 1988 achtte de Commissie het opportuun om aanvullende inlichtingen te vragen aan de bevoegde diensten van het Ministerie van Landsverdediging betreffende de chronologie van de verschillende opdrachten ten voordele van de heer Boas, de regelmatigheid van de toewijzingsprocedures en de beslissingen terzake genomen door de heer Vanden Boeynants, in zijn hoedanigheid van Minister van Landsverdediging.

Dientengevolge heeft de voorzitter op 23 december 1988 een schrijven gericht aan generaal-majoor Barrez, met het uitdrukkelijk verzoek om een schriftelijk

fournir une réponse écrite dans le courant de la première semaine de janvier 1989.

9. Par lettre du 3 janvier 1989, le général-major Barrez a fait savoir que cette matière ne relevait pas de sa compétence. Le président a dès lors écrit, le 11 janvier 1989, au Ministre de la Défense nationale en vue d'obtenir une réponse rapide de la part des services compétents.

10. Réunie le 17 janvier 1989, la Commission a décidé de compléter le dossier nonobstant l'incertitude quant au sort de M. P. Vanden Boeynants, victime d'un enlèvement le 14 janvier 1989.

11. Le 31 janvier 1989, la Commission a entendu le général-major A. Jacobs au sujet des précisions dont question au point 8. Les rapporteurs ont alors été chargés d'établir un projet de rapport final.

12. Le 2 février 1989, le général-major A. Jacobs a transmis un dossier détaillé concernant les diverses procédures qui ont été appliquées lors de l'adjudication des trois marchés.

13. Enfin, la Commission a adopté à l'unanimité les conclusions dont le texte figure ci-après :

« La Commission constate que toutes les procédures d'attribution des marchés à l'occasion desquelles M. Vanden Boeynants est accusé d'avoir reçu des fonds, se sont déroulées régulièrement.

Le seul indice à charge de l'ancien Ministre de la Défense nationale est constitué par les accusations de M. Sik, cadre d'une société liée à la firme avec laquelle ont été conclus les marchés.

Ces accusations ne sont étayées par aucun indice matériel et formellement contredites par M. Vanden Boeynants et par l'administrateur délégué précité de la firme concernée.

Elles apparaissent comme peu vraisemblables en raison de l'importance des sommes qui auraient été remises à M. Vanden Boeynants.

Enfin, le témoin Sik n'est pas crédible.

De plus, son comportement dans toute l'affaire autorise le doute sur son équilibre psychologique.

Pour ces motifs, la Commission estime, qu'aucun élément du dossier ne justifie le renvoi de M. Vanden Boeynants devant la Cour de cassation. »

*
* *

Il appartient à la Chambre, réunie en assemblée plénière, de décider.

Les Rapporteurs,

J. DEFRAIGNE
A. DERYCKE

Le Président,

Ch.-F. NOTHOMB

antwoord te geven in de loop van de eerste week van januari 1989.

9. Bij brief van 3 januari 1989 heeft generaal-majoor Barrez zich terzake onbevoegd verklaard, waarop de voorzitter op 11 januari 1989 een schrijven heeft gericht aan de Minister van Landsverdediging om bij de bevoegde diensten aan te dringen op een spoedig antwoord.

10. Tijdens haar vergadering van 17 januari 1989 heeft de Commissie beslist het dossier verder aan te vullen, ondanks de onzekerheid over het lot van de heer P. Vanden Boeynants, die op 14 januari werd ontvoerd.

11. Op 31 januari 1989 heeft de Commissie generaal-majoor A. Jacobs gehoord over de preciseringen waarover sprake in punt 8. Aan de rapporteurs werd vervolgens gevraagd een ontwerp van eindverslag op te stellen.

12. Op 2 februari 1989 heeft generaal-majoor A. Jacobs een gedetailleerd dossier overgezonden betreffende de verschillende procedures die gevolgd werden voor de gunning van de drie opdrachten.

13. Ten slotte heeft de commissie unaniem haar instemming betuigd met volgende conclusies :

« De Commissie stelt vast dat alle toewijzingsprocedures voor overheidsopdrachten, in verband waarmee de heer Vanden Boeynants beschuldigd wordt geld te hebben aangenomen, een regelmatig verloop hebben gekend.

De enige aanwijzing ten laste van de gewezen Minister van Landsverdediging steunt op beschuldigingen van de heer Sik, staflid bij een vennootschap die banden heeft met de firma waaraan de opdrachten werden gegund.

Deze beschuldigingen worden door geen enkel materieel bewijsstuk gestaafd en ze werden formeel tegengesproken door de heer Vanden Boeynants en door voornoemd gedelegeerd bestuurder van de betrokken firma.

De beschuldigingen lijken weinig waarschijnlijk gelet op de omvang van de bedragen die aan de heer Vanden Boeynants zouden zijn overhandigd.

Getuige Sik ten slotte is niet geloofwaardig.

Bovendien mag op grond van zijn handelwijze in de hele zaak aan zijn psychologisch evenwicht worden getwijfeld.

Om die redenen meent de Commissie dat geen enkel element in het dossier de verwijzing van de heer Vanden Boeynants naar het Hof van Cassatie rechtvaardigt. »

*
* *

Het behoort de Kamer in plenaire vergadering een beslissing te nemen.

De Rapporteurs,

J. DEFRAIGNE
A. DERYCKE

De Voorzitter,

Ch.-F. NOTHOMB